

สรุปบทเรียนจากการ พัฒนาความรู้

รอบ 1
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

หลักสูตร

Tools สำหรับการฝึกอบรมออนไลน์
สำนักงาน ก.พ.

จัดทำโดย นายนำชัย มโนลิ้นกุล
ตำแหน่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ

เกริ่นนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยี Cloud-based ได้กลายมาเป็นส่วนสำคัญพื้นฐานเรา ที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยความสามารถในการสร้างสรรค์สื่อการสอนที่มีความหลากหลาย รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนมีเครื่องมือไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้สะดวก ง่ายดาย และที่สำคัญคือ

รู้จัก สมัยครได้ ใช้งานเป็น

หลักสูตร "Tools สำหรับการฝึกอบรมออนไลน์" นี้ มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับการจัดทำสื่อการสอนออนไลน์ โดยเน้นที่เทคโนโลยี Cloud-based ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสร้าง Video On Demand, Multimedia, และสื่อการสอนรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่เพียงแต่เพิ่มความน่าสนใจและประสิทธิภาพในการเรียนการสอน แต่ยังช่วยให้การเข้าถึงเนื้อหาและการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้และฝึกใช้เครื่องมือที่มีความนิยมและสามารถใช้งานได้ง่าย เช่น Vidyad, Canva, FlexClip, และ Padlet เพื่อสร้างสรรค์สื่อการสอนที่มีคุณภาพสูง

นอกจากนี้ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้วิธีการค้นหาสื่อการสอนที่ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ไม่ผิดกฎหมาย และสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย การศึกษาในหลักสูตรนี้จะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมและทักษะในการนำเทคโนโลยี Cloud-based มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้การเรียนการสอนในยุคดิจิทัลเป็นไปอย่างราบรื่นและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบัน

1. การจัดทำสื่อสำหรับการฝึกอบรมออนไลน์

การจัดทำสื่อสำหรับการฝึกอบรมออนไลน์ควรมีความชัดเจน สวยงาม และเข้าถึงได้ง่าย สามารถใช้เทคโนโลยี Cloud-based เพื่อจัดเก็บและแชร์สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสื่อประกอบไปด้วยสื่อการสอนแบบ Video และสื่อที่ไม่ใช่ Video การสร้างสื่อการสอน ควรมีการจัดทำเนื้อหาที่น่าสนใจและมีการสอดแทรกสื่อที่มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และที่สำคัญต้องเข้าใจเรื่องลิขสิทธิ์ และวิธีการนำสื่อออนไลน์ไปใช้งานได้ อย่างถูกต้อง

2. แหล่งค้นหาสื่อการสอน ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ไม่ผิดกฎหมาย

Open Educational Resources หรือเรียกสั้นๆ (OER) เป็นแหล่งสื่อการสอนที่สามารถใช้ได้โดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ผิดกฎหมาย เราสามารถค้นหาและใช้สื่อจาก OER เพื่อประกอบการสอนออนไลน์ได้ เช่น วีดีโอ รูปภาพ เสียง บทความ และอื่น ๆ มี URL ที่เกี่ยวข้อง: [OER Commons](#)

หลักการสำคัญ ๗ ข้อ ของ Open Educational Resources (OER) มีดังนี้:

๑. Accessibility (การเข้าถึง)	OER ต้องสามารถเข้าถึงได้ง่ายสำหรับทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่สนใจทั่วไป ซึ่งสามารถค้นหาและใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
๒. Reusability (การนำกลับมาใช้ใหม่)	สื่อการเรียนรู้ที่จัดอยู่ใน OER ควรมีลิขสิทธิ์แบบที่อนุญาตให้นำกลับมาใช้ใหม่ได้ โดยผู้ใช้สามารถดาวน์โฮลด์ แก้ไข และนำไปใช้ซ้ำได้ตามความต้องการของตน
๓. Revise (การแก้ไข)	ผู้ใช้สามารถแก้ไขหรือปรับปรุงเนื้อหาของ OER ได้ตามความเหมาะสม เช่น การแปลเนื้อหาเป็นภาษาอื่น หรือการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยตามสถานการณ์ปัจจุบัน
๔. Remix (การผสมผสาน)	OER ควรมีการอนุญาตให้ผู้ใช้สามารถผสมผสานเนื้อหาจากหลายแหล่งเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างสื่อการสอนใหม่ที่มีคุณภาพสูงและตอบโจทย์การเรียนรู้การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
๕. Redistribution (การกระจาย)	ผู้ใช้สามารถกระจายและแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ OER ที่ตนได้ปรับปรุงหรือสร้างขึ้นใหม่ ให้กับผู้อื่นได้โดยไม่ต้องมีข้อจำกัด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลอย่างเท่าเทียม
๖. Retention (การเก็บรักษา)	OER ควรถูกจัดเก็บและรักษาไว้อย่างมั่นคง เพื่อให้สามารถใช้งานและเข้าถึงได้ในระยะยาว โดยไม่ต้องกังวลว่าเนื้อหาจะสูญหายหรือไม่สามารถใช้งานได้ในอนาคต
๗. Interoperability (การทำงานร่วมกัน)	OER ควรสามารถทำงานร่วมกับแพลตฟอร์มและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้อย่างไม่มีปัญหา เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

ข้อสรุปเกี่ยวกับประเภทต่าง ๆ ของใบอนุญาต Creative Commons (CC) พร้อมคำอธิบายสั้น ๆ:

๑. CC BY (Attribution)	อนุญาตให้นำผลงานไปใช้ ดัดแปลง และเผยแพร่ได้โดยไม่ต้องให้เครดิตผู้สร้างผลงานต้นฉบับ ☞ ให้เครดิตผู้สร้างผลงาน (Attribution) ใช้ได้ทุกกรณี
๒. CC BY-SA (Attribution-ShareAlike)	อนุญาตให้นำผลงานไปใช้ ดัดแปลง และเผยแพร่ได้โดยไม่ต้องให้เครดิตผู้สร้างผลงานต้นฉบับ และต้องเผยแพร่ภายใต้ใบอนุญาตเดียวกัน ☞ ให้เครดิต + แชร์ภายใต้ใบอนุญาตเดียวกัน
๓. CC BY-ND (Attribution-NoDerivs)	อนุญาตให้นำผลงานไปใช้และเผยแพร่ได้โดยไม่ต้องให้เครดิตผู้สร้างผลงานต้นฉบับ แต่ห้ามดัดแปลงผลงาน ☞ ให้เครดิต + ห้ามดัดแปลง

๔. CC BY-NC (Attribution-NonCommercial)	อนุญาตให้นำผลงานไปใช้ ดัดแปลง และเผยแพร่ได้โดยไม่ต้องให้เครดิตผู้สร้างผลงานต้นฉบับ แต่ห้ามใช้เพื่อการค้า ☞ ให้เครดิต + ห้ามใช้เพื่อการค้า
๕. CC BY-NC-SA (Attribution-NonCommercial-ShareAlike)	อนุญาตให้นำผลงานไปใช้ ดัดแปลง และเผยแพร่ได้โดยไม่ต้องให้เครดิตผู้สร้างผลงานต้นฉบับ ห้ามใช้เพื่อการค้า และต้องเผยแพร่ภายใต้ใบอนุญาตเดียวกัน ☞ ให้เครดิต + ห้ามใช้เพื่อการค้า + แชร์ภายใต้ใบอนุญาตเดียวกัน
๖. CC BY-NC-ND (Attribution-NonCommercial-NoDerivs)	อนุญาตให้นำผลงานไปใช้และเผยแพร่ได้โดยไม่ต้องให้เครดิตผู้สร้างผลงานต้นฉบับ ห้ามใช้เพื่อการค้า และห้ามดัดแปลงผลงาน ☞ ให้เครดิต + ห้ามใช้เพื่อการค้า + ห้ามดัดแปลง

3. การสร้าง Video On Demand (VOD) แบบ Screen casting ง่าย ๆ ด้วย Vidyad

Vidyad เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถสร้าง VOD แบบ Screen casting ได้ง่าย ๆ โดยสามารถบันทึกหน้าจอและเสียงพร้อมกัน ซึ่งเหมาะสำหรับการสาธิตการใช้โปรแกรม การนำเสนอเนื้อหา หรือการบรรยายตาม URL: [Vidyad](#)

สรุปการใช้งาน Vidyad

ข้อดี:

- การสร้างและโฮสต์วิดีโอ: รองรับรูปแบบต่าง ๆ และสร้างวิดีโอที่ปรับแต่งได้
- การแก้ไขวิดีโอ: มีเครื่องมือแก้ไขพื้นฐาน สร้างวิดีโอที่ดูเป็นมืออาชีพ
- การแชร์วิดีโอ: แชร์ง่ายผ่านอีเมล โซเชียลมีเดีย หรือฝังในเว็บไซต์
- การวิเคราะห์วิดีโอ: การวิเคราะห์ครอบคลุม รวมถึงการแจ้งเตือนการดู
- การผสานรวม: ผสานรวมกับเครื่องมือองค์กรชั้นนำได้อย่างราบรื่น

ข้อจำกัดในการใช้ Vidyad - แผนฟรี

- จำกัดแค่ 25 วิดีโอในห้องสมุดทั้งหมด และความยาวสูงสุดของวิดีโอใหม่ที่บ้านที่บันทึกได้คือ 30 นาที
- จำกัด การใช้ห้องร่วมกันระหว่างผู้ใช้ที่ 3 ห้อง
- จำกัด 5 วิดีโอที่สามารถฝังได้

4. การสร้าง Multimedia ด้วย Canva

Canva เป็นแพลตฟอร์มที่ใช้ในการสร้างสื่อ Multimedia ซึ่งช่วยให้สามารถสร้างเนื้อหาที่หลากหลายและน่าสนใจ เช่น วิดีโอ อินเทอร์แอคทีฟ กราฟิก และเอกสาร ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีขึ้นตาม URL: [Canva](#)

สรุปการใช้งาน Canva

ข้อดี:

- ใช้งานง่าย: อินเทอร์เฟซที่เข้าใจง่าย ไม่ต้องมีความรู้เชิงเทคนิค
- เทมเพลตมากมาย: มีเทมเพลตหลากหลายให้เลือกใช้
- เครื่องมือการแก้ไขที่ทรงพลัง: การเพิ่มข้อความ, การปรับแต่งรูปภาพ, การวาดภาพ
- เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา: สามารถทำงานบนไฟล์ออกแบบจากทุกที่และทุกอุปกรณ์

- ส่วนลดสำหรับนักศึกษาและองค์กรไม่แสวงหากำไร: มีแผนสำหรับนักศึกษาและองค์กรไม่แสวงหากำไร

ข้อจำกัดในการใช้งาน Canva แผนฟรี:

- มีการเข้าถึงองค์ประกอบพรีเมียมที่จำกัด เช่น ภาพถ่าย, ภาพประกอบ, ไอคอน และองค์ประกอบการออกแบบอื่น ๆ ที่มีเครื่องหมายมุกเล็ก ๆ ซึ่งต้องใช้การสมัครสมาชิก Pro.
- การดาวน์โหลดไฟล์ในแผนฟรีจะมีตัวเลือกที่จำกัด และจะถูกบังคับให้ดาวน์โหลดด้วยความละเอียดต่ำ.
- การใช้งานฟีเจอร์พิเศษบางอย่างเช่น Brand Kits, การทำงานร่วมกัน และฟีเจอร์พิเศษอื่น ๆ จะไม่สามารถใช้งานได้ในแผนฟรี.
- อาจช้าในเวลาเร่งด่วนหรือมีการใช้งานสูง.
- ผู้ใช้แผนฟรีสามารถอัปโหลดสื่อได้สูงสุดเพียง 5GB.

5. การสร้างและตัดต่อ VOD ง่าย ๆ ด้วย FlexClip

FlexClip เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถสร้างและตัดต่อ VOD ได้อย่างง่ายดาย โดยมีเครื่องมือในการตัดต่อวิดีโอ เพิ่มเสียง ประกอบเพลง และสร้างเอฟเฟกต์ต่าง ๆ ทำให้งานวิดีโอมีคุณภาพและน่าสนใจมากขึ้น มี URL: [FlexClip](#)

สรุปการใช้ FlexClip:

ข้อดี:

- ใช้งานง่าย: อินเตอร์เฟซแบบลากและวาง ใช้งานได้ง่ายสำหรับผู้เริ่มต้น
- เทมเพลตมากมาย: มีเทมเพลตให้เลือกมากมาย
- การแก้ไขวิดีโอ: มีเครื่องมือแก้ไขพื้นฐาน เช่น การตัดต่อ การเพิ่มเสียง
- การผสานรวม: ผสานรวมกับเครื่องมืออื่น ๆ ได้ง่าย

ข้อจำกัดในการใช้งาน FlexClip แผนฟรี:

- วิดีโอที่ส่งออกจะมีลายน้ำของ FlexClip
- จำกัดความยาวของวิดีโอที่ 1 นาที
- จำกัดการส่งออกวิดีโอที่ความละเอียด 480p
- พื้นที่เก็บข้อมูลบน Cloud จำกัดเพียง 100MB
- การเข้าถึงเทมเพลตและฟีเจอร์ขั้นสูงมีจำกัด

6. Padlet: Online Collaborative board

Padlet เป็นกระดานออนไลน์ที่ใช้สำหรับการทำงานร่วมกันแบบเรียลไทม์ คุณสามารถสร้างกระดานที่สมาชิกในทีมสามารถโพสต์เนื้อหา แสดงความคิดเห็น และแบ่งปันความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างสะดวก ตาม URL: [Padlet](#)

สรุปการใช้ Padlet:

ข้อดี:

- ใช้งานง่าย: อินเตอร์เฟซใช้งานง่าย สำหรับการทำงานร่วมกัน
- การทำงานร่วมกันแบบเรียลไทม์: สมาชิกทีมสามารถโพสต์และแสดงความคิดเห็นได้ทันที
- ความยืดหยุ่น: ใช้ในการสร้างกระดานความคิด การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการเรียนการสอน

- ใช้งานได้บนอุปกรณ์หลากหลาย: คอมพิวเตอร์ และมือถือต่างๆ

ข้อจำกัดในการใช้งาน Padlet แผนฟรี:

- จำกัดการสร้างกระดานได้สูงสุดเพียง 3 กระดาน
- จำกัดพื้นที่เก็บข้อมูลที่ 10MB ต่อกระดาน
- ไม่สามารถใช้งานฟีเจอร์พรีเมียมได้ เช่น การปรับแต่งธีม, สถิติการใช้งาน, และการควบคุมความเป็น

ส่วนตัวขั้นสูง

- จำกัดการส่งออกไฟล์ในรูปแบบต่าง ๆ
- การสนับสนุนลูกค้าสำหรับผู้ใช้งานฟรีมีข้อจำกัด
- ผู้ใช้แผนฟรีอาจพบโฆษณาในการใช้งาน

ข้อสรุปและแนวคิดในการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์การ

หลักสูตร "Tools สำหรับการฝึกอบรมออนไลน์" มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยี Cloud-based เพื่อการจัดทำสื่อการสอนที่มีคุณภาพ โดยส่วนประกอบภายในสื่อการสอน อันได้แก่ วิดีโอ รูปภาพ เสียง บทความ เป็นต้น ซึ่งการนำมาใช้งานอย่างถูกต้อง โดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ผิดกฎหมาย ผู้เรียนจะได้เรียนรู้หลักเบื้องต้นและลักษณะสำคัญของเทคโนโลยีที่ใช้ในสื่อการสอนแบบต่าง ๆ เช่น Video, สื่อที่ไม่ใช่ Video, การสร้างสื่อการสอน, เครื่องมือสร้างสไลด์ออนไลน์, และเครื่องมือสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งความเข้าใจ ความรู้ และทักษะสามารถถูกนำไปใช้งานภายในกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อสร้างสรรค์งานสื่อการสอนออนไลน์ได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สิ่งที่จะได้รับหลังจากผ่านการเรียนการสอนในหลักสูตร คือ

- แหล่งค้นหาสื่อการสอน ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ไม่ผิดกฎหมาย (OER)
- ใบอนุญาต Creative Commons (CC)
- รู้จักการสร้าง Video On Demand (VOD) แบบ Screen casting ง่าย ๆ ด้วย Vidyad
- รู้จักการสร้าง Multimedia ด้วย Canva
- รู้จักการสร้างและตัดต่อ VOD ง่าย ๆ ด้วย FlexClip
- รู้จักการใช้กระดานออนไลน์เพื่อการทำงานร่วมกันแบบเรียลไทม์ด้วย Padlet

ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

URL ที่น่าสนใจเพิ่มเติม :

https://search.creativecommons.org/	สืบค้นรวมสำหรับ Creative Commons
https://flickr.com/	เว็บไซต์ยอดนิยมสำหรับให้ผู้ใช้แบ่งปันและรูปถ่ายส่วนตัว
https://pixabay.com/	แหล่งรวมเพื่อแบ่งปันภาพถ่าย ภาพประกอบ กราฟิกเวกเตอร์ ฟุตเทจภาพยนตร์ เพลงสต็อก และเอฟเฟกต์เสียง

แหล่งที่มา

หลักสูตร : Tools สำหรับการฝึกอบรมออนไลน์ (รหัสรายวิชา : DS19)

ด้านการพัฒนา (ระบุ ✓) : ☒ ดิจิทัล

☐ ความรู้เฉพาะด้านเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

☐ เพิ่มศักยภาพตนเอง/ประสิทธิภาพในการทำงาน

บรรยายโดย : ดร. วรสรวง ดวงจินดา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักการจัดการศึกษาออนไลน์
สำนักการจัดการศึกษาออนไลน์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงาน ก.พ.

วิธีการพัฒนาตนเอง : e-learning/การเรียนรู้ด้วยตนเองทางออนไลน์

วันที่ได้รับการฝึกอบรม : ๒๓ ก.พ. ๒๕๖๘

เว็บไซต์: [ศูนย์การเรียนรู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการ](#)